

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izveniši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrta leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrta leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrta leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrta leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrta leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četrstopne penit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr., če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se ne tiskajo. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. — Opravištvo, na katero naj se blagovoljivo pošiljati naročila, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“.

London 9. aprila. V zgorenjej hiši je bila adresa 8. t. m. sprejeta brez glasovanja, torej enoglasno.

Spodnja zbornica je razpravo po nedolgej diskusiji na vtorek odložila.

V zgorenjej zbornici je rekel Salisbury, da on nema nobenih informacij glede tega, da je Gorčakov preklical Ghikovo poročilo o razgovoru zastran Besarabije. Celo, ko bi Angleška vlada imela take informacije, bilo bi vsacemu na prosto voljo dano, odločiti, komu je več verovati (Rusu) Gorčakovu ali (Rumunu) Ghiki.

V spodnjej zbornici je državni kancelar Northcote utemeljeval adresu zaradi sklicanja rezerv in je rekel, da misli, ka bode Rusija zdaj, ko vidi, da Angleška ne želi intervenirati za sebične namene, sprejela nazore Angleške.

London 8. aprila. Lord Beaconsfield je nasvetoval adresu in rekel, da, ker Rusija odbija potrjenje signatarnih velevlstij, morala je Angleška obožiti se, ker jej vsled izprememb v južnej Evropi nevarnost žuga.

Peterbug 8. aprila. („Pol. Corr.“) Poročila, da hoče Gorčakov odstopiti, niso resnična.

Carigrad 8. aprila. („Pol. Corr.“) Ruski in angleški vpliv se trdovratno pobijata v Carigradu. Stanje Vefik-paše je zopet trdno. Rusi delajo najhitreje utrjenja na liniji Čarkiöi-Kadikiöi-Enikiöi.

Rim 8. aprila. V zbornici italijanskej je bila interpelacija o orientalne politiki. Poslanec Masolino je predložil mo-

cijo, naj Italija na kongresu zagovarja — pariško pogodbo in londonski protokol in naj na to dela, da bodo vse turške provincije od vseh oblastij za nevtralne priznane.

Ljubljanske mestne volitve.

II.

V včerajšnjem listu smo priobčili volilni oklic slovenske narodne stranke in njene kandidate za občinsko svetovalstvo ljubljanskega glavnega mesta. Naj denes še nekoliko besedij izpregovorimo na adresu meščanom Ljubljančanom.

V kazini je bilo ondan rečeno, da bi bila „nesreča“ za ljubljansko mesto, ko bi prišla narodna večina na krmilo v mestu. Mi mislimo, da je to res rečeno bilo, čeravno hrabri in viteški g. Kaltenegger taji ustno in pisмено, da je kaj tacega rekel, ker se oficijalno glasilo kazinske stranke „Laib. Tagblatt“ brani svoje dotično poročilo popraviti, in ker je kasnejši referent „Tagespošte“ iste besede poročal. Mi mislimo to tem lažje, ker je predlanskem nekaj podobnega govoril transfuga in renegat Dežman, nekdanji panslavistični diti-rambikar.

Človek bi beroč take nemškutarske hianske vzdihljaje mislil: Bog ve, kako srečna je Ljubljana pod vladanjem Kalteneggerjev in Zhubrov, Dežmanov in Keesbacherjev! Oni se ne dajo nadomestiti! Kakor da bi bili nemškutarji, ki zdaj v večini mesto zastopajo, Bog ve kako pridni, marljivi? Pa niso!

Udije zdanje nemške večine mestnega zbora so tako opustljivi in malo marljivi v izpolnjevanji svojega mandata kot mestni odborniki, da bi skoraj nikoli sklepati ne mogli, ko

bi narodne manjšine navzočne ne bilo.

Dozdaj je bilo v mestnem zboru 9 narodnih in 21 nemških ali nemškutarskih zastopnikov. Ti poslednji so torej imeli še en glas nad dve tretjini. Ali večidel jih še absolutna večina nij bila prisjah. Okolo 12, 13, ali pa še menj je bilo gospodov od nemške večine navzočih, vseh 21 pa razen tačas, ko so zaradi volitve županove pod kaznijo in izgubo mandata morali priti, nikoli nij bilo. To leno obiskavanje od strani brezobzirno vladajoče nemške večine so hoteli narodni mestni odborniki konstatirati s tem, da so dvakrat odšli in sejo nemogočo naredili. Župan se ve da je hud bil, češ, da je to neparlamentarno, ali obrnil naj bi se bil do svojih in jim rekel, da, če mandate sprejemajo, morajo jih tudi izpolnjevati. Ko bi narodni notri ne dohajali, ne bilo bi čudno, ker so v manjšini in nemška večina brezobzirno njih predloge pod klop meče. Ali večina ima svoje dolžnosti in da teh ne izpolnjuje to smo hoteli pri tej priliki povedati.

Ali pa so morda v družih rečeh nemška gospoda večine mestnega zbora tako natančna in vestna? Poslušajte! Ko se je govorilo in pisalo po novinah, da namerava vlada finančne cole naložiti in tako ubožnim ljudem uže zdaj drago kavo, drag rajž in petrolej še podražiti, obračala so se cislejtanska mesta do državnega zbora s peticijami, naj se kava, hrana revežev, in petrolej, luč ubožcev in delavcev, ne podražujeta. Enoglasno je bila v ljubljanskem mestnem zboru taka peticija sprejeta, ali soud te naše mestne zborove večine dr. Supan je potem — glasoval na Dunaji v državnem zboru za podraženje, družega uda ljubljanskega mest-

Listek.

O Rusinih.

(Spisal J. Naumovič.)

(Dalje.)

Avstrijska vlada, kot ustavna, ki je zagotovila vsem narodom, da se morejo pod njenim varstvom svobodno razvijati vse narodnosti, je še precej prijazno gledala na gališko Rusijo v začetku njenega narodnega prerodenja 1848. leta, kot na stranko, najvernejo vladi in državi Habsburgov. A pospeševala je narodno razvitje ona le do tega časa, dokler nij grof Goluhovski, Poljak po rodu, prejel gospodarstva v svoje roke. Od takrat so se pa Rusini bolj in bolj zanemarjali, in čedalje bolj so se začeli zavedati, da so po krvi in po jezika veja velikega ruskega naroda. Razsipale so se iz poljskega tabora vsled tega na Rusine kopice psokv in klevet, na Dunaji

so uže pravili, da je gališka Rusija druga Beneška in da je treba uničevati (niederhalten) rusinsko narodnost. Namesto ruskega jezika se je uvedel po šolah povsod poljski, poljski jezik je bil priznan pri vseh uradih in sodnijah in sploh se je hotela zadušiti vsaka narodna ganitev.

V takem žalostnem stanu je ruska Galicija prestala britke izkušnje, a nij izgubila upanja na boljšo bodočnost. Po katastrofi pod Sedanom, ko je poljsko vprašanje nehalo biti vprašanje evropsko, je tudi vpliv poljske stranke v Avstriji globoko padel, in nekoliko prosteje so se oddihali tudi Rusini. Njih voditelji obračajo sedaj največ pozornost na to, da se izobraži ljudstvo na narodnej podlagi, da se zaveda svojega življenja, ter oni povzdigujejo v ta namen svoj glas v gališkem deželnem in dunajskem državnem zboru za blagor svoje domovine.

Slovenske čitatelje gotovo zanima izvedeti

o Rusinih kakovi so, kako se ločijo mej soboj in kaki so njih običaji.

Vsi prebivalci Galicije, ki so unijati, ter imajo cerkvene obrede podobne pravoslavnim, se imenujejo Rusini, nekateri jih zovejo tudi Rusnjake, nasproti Poljakom.

Rusini, ki žive po rodovitnih ravninah Galicije in se pečajo najbolj s poljedelstvom nemajo posebnega imena; samo prebivalce v okolici Trnopolja in Črtkova imenujejo Poljake. Zato imajo pa prebivalci v raznih krajih Karpatov razne tipe in si pridevajo razna imena. Vsi rusinski kmetje, od ruske izhodne meje do Sjana in še dalje so podobni mej soboj po narečji, obleki in običajih. Mej onimi pa, ki stanujejo po gorah, mej Lemki in Bojki, dasiravno so si sosedje, je večja razlika v narečji, v postavi ali rasti, v oblačilih, v nra-vih in običajih; še bolj se pa ločijo Lemki od Huculov.

nega zbora mej glasovniki nijsmo čitali. Noben pa zaradi tega nij mandata položil, da, dr. Supan zopet kandidira! In še več. Oficialni organ naših nemškutarjev „Tagblatt“, hvaleč svoje kandidate, dr. Supana v zvezdukuje in pravi, da je on „kronjurist“ ustavoverne stranke. V Ljubljani glasovati ali sporazumljen biti z glasovanjem za reveže, na Dunaji pa glasovati za večji davek, to je nemškutarsko; ali dosledno, konsekventno ali možko nij! „Dvema gospodoma se ne da služit“, pravi sveto pismo in v tem oziru bi g. Kalteneggerju in tovarišem še katero v pojasnilo povedali . . . ali g. državni pravdnik za nami uže preži. Poznamo stvari, katerih se nam on ne pusti dotikati, da si bi bili mi pripravljeni zastopati jih povsod.

Mi bi s tem dokazovanjem lahko nadaljevali, še imamo dat o nasprotnej stranki in njenih zastopnikih. Ali čemu neki! Stvar mej nami je globočja razlika: narodna ideja. Dve stranki v Ljubljani sta dve narodno ločeni stranki: naša je domačinska slovanska, protivnikov naših stranka pak zastopa propagando in utrdbo tuje nemščine. To je korén in stržén vsega protivja mej nami. Zato pa bode oni, ki ima kaj poštenega srca za svoj rod in dom in za svojo slovansko kri, glasoval z nami. Nemec pa in z njim tist naš človek, ki nema rodoljubja ne čuta za svoje pleme, bosta glasovala za naše protivnike. Ideja naša je nepremagljiva, če letos zmaga povsod ali če še letos ne.

Nesebičnost — Ang'leške!

Svet se vrti. To je stari izrek. A menda nij bil nikoli tako resničen kakor zdaj. Včeraj nam je telegraf obetal pomirjenje, denes zopet na vojsko kaže. Politika tega meseca je prav aprilsko vreme.

Denes iz londonskega parlamenta čujemo zopet le žuganja. Angleži so naredili adresu na svojo kraljico, v katerej svojo zadovoljnost izražajo, da je rezervno vojsko sklicala. Bivši judovski sin Disraeli, zdaj povzdignjen na ime lorda Beaconsfielda in vodja vse angličanske vojne in protiruske politike, v spodnjej hiši 8. t. m. priobčuje, da so angleški interesi v jugu Evrope v nevarnosti, zato pravi, da Anglija mora oboroževati. V zgórenjej zbornici pak novi minister Salisbury starega ruskega diplomata kneza Gorčakovega (in vse Ruse s tem) nepotrebno žali in draži, da sumniči njegovo resnicoljubje. A tretji angleški mini-

ster Northcote se še najbolj z Rusi pošali, češ, da se morajo zdaj angleškim nazorom podvreči, ker vidijo, da Angleška nema sebičnih namér!

Jako smešno je angleške kramarje slišati govoriti v svojej nesebičnosti. Ves svet ve, da je Angležu denar vse, drugo nič. Komaj pred nekoliko dnevi še le je izdal markí Salisbury depešo na vlade, zlasti na rusko vlado, katero depešo je narekala sama angleška sebičnost in zavist. V njej se govori le o svobodi Angležev, o interesih angleških, vse le za Angleže, — nič za Ruse. Terja se, naj se Rusija odreče svojih zmag, svojih žrtev, svoje prihodnosti, vsega, le angleškim „interesom“ na ljubo. Odreče naj se prihodnosti vse severno in južno Slovanstvo, samo, da ne bi kultiviralo se in angleškej trgovini tekmovalo. A kljubu temu je angleška politika „nesebična“!

Če bode tak jezik na Angleškem nadaljeval se in podpore našel pri naših judovskih Nemcih in azijatskih Magjarih — nij mogoče, da bi se Rusija v čem koli udala in potem ne vemo, kako bi bil mir mogoč! „Anglija hočeta zbit klin medu Rossijej i Slavjanstvom, načrtat predeli našemu razvitju. Vsja Rosija, ves slavjanski mir (svét) vzstanut protiv takoga prigovora,“ kliče rusk list.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 9. aprila.
Češki narodni možje v Pragi so 8. t. m. praznovali v češkem klubu tridesetletnico onega dneva, ko je cesar Ferdinand (8. aprila 1848) rešil s kabinetnim pismom do ministra barona Pillersdorfa njih peticijo za deželni zbor, ki bi bil stare narodne in državne pravice češke dežele potrdil. Milo se človeku stori, ko bere, kako je cesar Ferdinand Čehom (in s tem avstrijskim Slovanom) uže vse narodne svobode obljubil, za katere jih še dan denes vidimo v borbi stati.

Vnanje države.

Ruske neodvisne novine so zato, da se Rusija v ničemer ne uda. One terjajo naj se za vsako ceno varuje ruska čast in rusko dostojenstvo. Ako do te velike vojske pride, utegne ona soboj prinesiti taka velikanska izpreminjanja evropske karte, kakor si malokdo misli. Ruske „Peterburgskija Vedomosti“ so dobile od vlade ukor, ker so posebno razdražljivo pisale za vojsko. — „Novoje Vremja“ pravi: Ko bi se Anglija in Rusija glede slovanskega in grškega prebivalstva hoteli

postaviti na emancipatorna liberalna tla leta 1820. bilo bi sporazumljenje lahko.

Iz *Belgrada* se v „Times“ piše, da so Srbi za zdaj zadovoljni, več pa od prihodnosti pričakujejo. Srbija hoče vse nek daj svoje dežele — združiti in kraljestvo postati, to pa more le s pomočjo Rusije. Dokler se orientálno vprašanje ne reši, mora ostati Srbija v orožji.

Iz *Carigrada* javljajo, da so oni ruski vojaki, ki zapuščajo bojišče le bolni in posebno utrujeni. — Turški časniki so dobili ukaz, nevtrálni biti mej Rusi in Angleži. — Reuterievo agentstvo trdi, da ima Turčija okoli Galipolja in Carigrada 248 bataljonov vojakov.

Angleški „Observer“ poroča, da se je ruska vlada pritožila pri francoski vladi uže zaporedoma, da nekateri pariški listi pišejo jako sovražno Rusiji. Minister za vnanje reči Waddington je odgovoril poslaniku knezu Orlovu, da dokler bode on pri vladi francoskej ne bode ničesa proti Rusiji počela.

Dopisi.

Iz *Reke* 7. aprila [Izviren dopis.]
Tukajšnji promet po morji je vrlo slab in naše novo in veliko pristanišče je po največ — prazno. Razven navadnih Lloydovih parnikov ne prihaja v našo luko nobednih posebno važnih trgovskih ladij. Vse je zadnja leta nekako zaspano in naš kraj je skoraj popolnem zapuščen in pozabljen. Kako drugače je bilo to pred letom 1868! Vidi se tukaj žalosten primer magjarskega vladanja. Mesto je vedno siromašnejše odkar je prišlo Magjarem v roke in ljudje, posebno mlajši, izgubljajo vso prejšnjo krepot značaja. Povsod je v današnjih časih slabše, a na Reki gotovo v največjej meri. Da bi skoraj minoli ti žalostni časi narodnega spanja ter, da bi prišlo naše mesto skoraj zopet do starega ugleda, daj Bog in presvitli naš vladar!

Iz *pod Nanosa* 4 aprila. [Izv. dop.]
O malo kakej zadevi, dobi, ne mara da, naš deželni odbor, toliko pritožb, kakor o ženitovanskej, t. j. radi privoljenja ženitve. In naši županje imajo v tej zadevi dosti sitnosti in nadlege. Dan denes vsak lahkomišljenec hoče biti oženjen; naj uže ima kaj premoženja ali službo ali ne, samo da dobi „ljubico“, katero dobiti pa nij težavno. Sicer za ženitev nij naj potrebnejše bogastvo in imetje, a vendar tudi nekaj mora biti, kajti s tem, da se dobi žensko, nijso odstranjene vse potrebe poštenega življenja pač pa nasprotno, še narastejo, kajti če večji je družina; večje so potrebe.

Začnimo tedaj opisovati rusinske naselnike pri ruskej meji, namreč Lemke.

A. J. Toronskij, po rodu Lemko je iz vrstno opisal svoj kraj in svoje rojake v „Zori“, zborniku izdanem v Lvovu 1861. leta. Iz tega jako obširnega spisa so vzete sledeče črtice:

Rusini Lemki žive po obeh straneh Beskid (Karpatskih gor) v Galiciji in Ogerski. Gališki Lemki so naseljeni po ozkej lisi podkarpatske strani od mestica Pivnična na Popradi. Za Poprado so samo štiri njih vasi: Šljahtova, Javorki, Bela voda in Čraa voda. Lemki imajo sledeča mesta: Gribov, Gorlici, Žmijgorod, Duklja, Rimanov, Novotanec, Bukovsko. Število duš se šteje okoli 90 tisoč na 50 kvadratnih miljah.

Zemlja, ki jo imajo Lemki v oblasti, so večjidel nerodovitne gore, kjer cvete le živinoreja. V Lemkovskih gorah [so slavne mineralne kopelji v Ščavnici, Krinici in v Ivoniču.

Ime Lemkov prihaja od besede „lem“, katero rabijo v pomenu našega „le“.

Narečje Lemkov je rusko, le to je znamenito, da stoji naglas vselej na predposlednjem zlogu, kakor v Poljskem. Vsi oni se drže krepko svoje narodnosti in uniatske cerkve, tako, da nij nobenega mej njimi, ki bi bil sprejel latinske obrede, kar se v ostalej Galiciji pogosto nahaja.

Kakor vsi prebivalci gora, so tudi oni prav bogaboječji, a dobi se mej njimi tudi mnogo prazne vere, ki se nikakor ne da izkoreniniti.

Običaji Lemkov se le malo razlikujejo od onih drugih Galičanov. Vsa svoja dela in opravila spremljajo oni s pesmami, katerih imajo obilno. Te pesni so čisto ruske; Slovaki nijso imeli na nje vpliva.

Lemke loči obleka od vseh drugih Rusinov. Vrhno oblačilo je „čuga“, podobno dolgemu plašču z ovratnikom na vrhu; ob spod-

njem robu se pa nahajajo tako zvani „toroki“, to je spletene črne in bele volnene nitke, ki vise, kakor trepec (franse). Njih navadna domača obleka se pa imenuje „gunja“, katera je kratka in sega le do kolen. Hlače iz belega sukna so ozke, klobuk širok; namesto črevljev imajo „krpce“ ali „hodake“; samo bogati Lemki hodijo v črevljih.

Ženske se oblačijo dovolj krasno. Na glavi nosijo bele ali sinje robce, od katerih se daljši konec spušča doli. Dekleta ne povezujejo glav in spletajo lase v jedno kito. Krilu pravijo „kabat“, ki je navadne dni iz sinje snovi z belimi pikami, praznične dni pa bel z rožami; v delavnikih hodijo v krpcih ali hodakih, v nedeljah pa v ogerskih črevljih, črnih ali rujavih „safiánakah“. To znamenito pleme, ki živi trdo ob ruskej meji, se odlikuje s prekrasnimi svojstvi. V svojih pustih in brezplodnih gorah, kamor zahaja malo tujega, je ohranilo ono staro priprostost narod-

Naš kmet je določno proti splošnemu privoljenju ženitev, in to ne brez uzroka. Naredba, ki to določuje, je jako površna, za pridnega gospodarja škodljiva in nepopolna. Tudi jaz sem na strani poslednjih, če ravno vsacemu privoščim, kar se meni dopada. Ljudje smo vsi jednaki, to je moja misel, a krivico ki se o enih dela drugim pa vendar čez vse črtim.

V naših krajih se prejšnje čase niso tako „na korajžo“ ženili, kakor se v novejših, a naše občine imajo pa vendar več ali manj stroškov za enega ali družega, ki je na tujem v kakej bolnišnici ali v kakem drugem zavodu. V poslednjih dveh letih so se pa tako lotili ti „nemaniči“ ženiti, kakor da bi to moralo biti, če ne bode ob človeški rod. V malih letih hočemo občutiti žalibog žalostne posledice teh malo ali nič premišljenih zakonov, ter bati se je, da marsiktera občina ne bode kos prenašati stroškov, ki bodo nasledki poslednjih doprinašali, stroškov za občinski proletarijat.

Lehko je zdaj vsacemu mlademu beraču „ljubiti“ in „biti ljubljeno“, kajti deklica rada, in to žalibog prerada, veruje zapeljivčevim besedam in teh ni treba dosti pa jo prevari. Da imajo enake obljube, dostikrat pomilovanja vredne posledice, mi menda ni treba dokazovati. Pa kedo je temu kriv? To, da se vsacemu ženitev privoljuje.

Vsak to se ve, ne zlorabi dotične postave; ženi se vsled ljubezni in pa z možatim sklepom, sam, z največjo pridnostjo in varčnostjo, preživiti svojo prihodnjo družino, ako mu jo bo Bog dal. A koliko jih pa je taci, ki čisto nič ne pomislijo za prihodnost, ko se ženijo; s tem da dobó ženo, misli, bode vse prav in dobro, konec bo skrbi in težavam. Ko bi se ne varal! Kakoršen je ko se ženi, enak ali pa še slabši je v svojem poznejšem življenji, če ravno trdijo nekateri, da „žena naredi moža“; pa ne vselej. Dosti krat bi si lahko kaj prislužil, mej tem ko v kakej žganjariji s tovariši zapravlja še to, kar ima denarja in zdravja, žena in otroci pa doma stradajo in plačejo. Da se prižive, treba je poslednjim beračiti ali pa krasti, in to oboje se v novejšem času čem dalje bolj pogostoma godi. Na polji ni pred enacimi grabeži uže nič več varno, naj si bode po noči ali po dnevi, nikogar se tatovje ne bojó, in če ga človek zasači ter oblastniji izroči, kaj se mu je s tem

nih običajev. Mej Lemki je zelo malo židov, tedaj tudi malo demoralizacije; redko se sliši o tatu ali ubijalcu; le pijančevanje, ta rak, ki gloda zoravo telo Gališko, tirja tudi mej Lemki svojih žrtev, da-si ne v takej stopinji, kakor v drugih krajih. — Gornji sosede Lemkov so — Bojki. Oni žive v delu Sjanoc-kih gora in v Strijskih gorah in se ne ločijo od Lemkov le po obleki in narečji čisto ruskem, temuč tudi po nraih. „Bojko“ — to je človek ognjenega značaja, kar uže kaže beseda, da se rad bojuje in je junašk v vojski. Polke iz Bojkov so avstrijski generali navadno pošiljali v prvi ogenj, in so bili včasih popolnem iztrebljeni, kakor se je to zgodilo 1848. leta, ko je od celega Hartman novega polka ostalo nekoliko mož. V svojih gorah se Bojki pečajo z živinorejo in deloma z izdelki iz lesa. Lehko jih vidiš v Lvovu, ko trgujejo z orehi, slivami, grozdem in kostanjem. Vse to jim nosijo na semenj konji, katerim vise bečve na obeh straneh.

(Konec prihodnjí.)

učinilo? Ljubav; on v uječi živi bolje, kakor je popred živel. Ko pa je tako stár, da ne mora več delati, ali pa krasti, hajd pa gre v kako bolnišnico, uboga občina pa mora plačevati zanj.

Moja misel, je pa ta, in jo o kratkem povem: Tacemu, ki nema premoženja ne službe gotove, naj se ne daje dovoljenje, ako sama dotična občina ne privoli, ter ga dobro vedoč zakaj, na svoje rame prevzame, drugače naj pa vsak plača najmenj 50 gld. Iz teh novcev naj bi se na pr. v Ljubljani napravil en zaklad, iz katerega naj bi se potem izplačevali stroški za potrebe napravljene vsled enacih nema-ničevskih zakonov. Proti temu, mislim, ne bi nihče smel biti, kajti vsak je dolžan sebi pomagati, ne pa se na druge neopravičeno naslanjati, enaka komuna ni za pridnega kmetovalca koristna, le škodljiva. Toliko denarjev je dosti, mi kedo poreče ali če jih, ko se ženi ko je naj bolj „zaljubljen“, ne spravi skupaj ko je pripravljen celo življenje za njo dati, ko je še mlad, zdrav, čvrst in sam, kako bode pa z družino pozneje shajal. Pridnost in marljivost naj popred pokaže.

Vedno bolj ubogim občinam bi se s tem jako dosti koristilo, ter veliko breme, in to krivično, odložilo, katero se mu zdaj prav posilno nalaga. I naši gg. poslanci, naj bi ta predlog pri priliki resno pretresli in prerешetali.

Od Drave 6. aprila [Izviren dopis.] Pri našem ljudskem šolstvu je začel voz zopet navzdol drdrati. Uzroki temu so razni. Ljudstvo si je bilo preveliko breme naložilo, premočno se ga je bilo upreglo, da bi se bil voz — naj govorim v priliki — hitro na vrhunc gore spravil. Ker se pa vidi, da ljudstvo peša, zato so pa začele šolske gosposke odjenjevati. Le malo se naganjajo več krajni šolski sveti in občine, naj sezidajo nova šolska poslopja ali stara popravijo, dasiravno bi bilo v več krajih to jako potrebno; le malo se več na to dela, da bi se šole razširile. Kakor se marveč kaže, je še celo po volji dotičnikom, ako je sem ter tja, kako učiteljsko mesto prazno, da se s tem deželnemu fondu bar nekaj prihrani. Vse na to kaže, da se hoče štediti. Da se s tem varčevanjem škoda in krivica godi marsikateri občini, marsikateremu učitelju, to je lahko razvidno. Pri nas se pač pride večkrat iz enega ekstrema v drugi ekstrem. Temu dokaz je n. pr. celovško žensko učiteljske, ki se bo komaj dobro ustanovljeno uže zopet opustilo. Govori se pri nas, da se nekaterim učiteljem zato ne dá o pravem času petletnih doklad, da si fond šolski nekaj prihrani. — Nova šolska poslopja se bodo v prihodnje pri nas jako težko postavljala. Do sedaj je bilo večkrat zadostno, da je krajni šolski svet to v roke vzel. Po naj-novejšem ukazu pa mora krajni šolski svet vse občine svojega kraja za dovoljenje prašati, ali naj se novo šolsko poslopje stavi ali ne. No, vse občine bodo temu malokdaj pritrdile.

Domače stvari.

— (Javna predavanja v čitalnici.) Zadnjo nedeljo je dr. Zarnik končal svoj ono nedeljo nezvršeni govor o najnovejši zgodovini narodno zedinjene Italije. Prijatelj našega lista je ves govor za nas stenografil, torej ga v listku skoro priobčimo. — Prihodnjo nedeljo od 11. do 12. ure predava dr. Karel Bleiweis. To bode zadnje predavanje v letošnjem postu.

— (Ljubljanski škof g. dr. Pogar) je odšel predvčeranjem na Dunaj.

— (Semenj) je bil predvčeraniem dobro obiskan, živine in konj dosti, kupčije pa, kakor zdaj uže navada, malo.

— (Šolskih knjig) se bode za leto 1878/9 za Kranjsko zastoj mei ubožne učence razdelilo na ukaz ministrov za 1778 gld. Mej okraji dobi največ kočevski, 215 gld., najmenj pa ljubljansko mesto 88 gld.

— (Duhovenske izpremembe v ljubljanski škofiji.) V Novem mestu je razpisana služba korarska od 15. marca. Fara Mošnje pri Radovljici je razpisana od 31. marca. Fara Sveta gora v moravški dekaniji je razpisana. — G. Simon Zupan je postal katehet v loški nunskejšoli. G. Andrej Šare pride iz št. Vida pri Brdu za administratorja v Gojzd. Umrli je g. Anton Kozlevčar, deficient v Višnji gori.

— (Kanonizirane vizitacije in birmanje) po dolenjem Kranjskem bodo letos 5. maja dopoldne v Trebnjem, po poludne v št. Lorenci; 6. maja dopoldne v Četeži; 7. maja don. v sv. Križi, popoldne na Mirni; 8. maja v št. Rupertu; 9. maja pri sv. Janezu kotu; 10. maja pri sv. Trojici; 11. maja v Mokronogu; 12. maja v Trebelnem; 13. maja v št. Marjeti; 14. maja pri Belej cerkvi in v št. Petru; 15. maja v Mirnej peči in Prečini; 16. maja v st. Mihelu in Valtovevsi; 17. maja v Stopičah in Podgradu; 18. maja v Brusnicah; 19. maja v Novem mestu; 20. maja v Toplicah in Poljanici; 21. maja v Čermošnjicah in Soteski; 22. maja v Žuženberku in št. Mihelu; 23. maja v Hinjah; 24. maja v Doberniču in Aidovici; 25. maja v Ambrusu. — Potem v dekanatu ribniškem 1. junija v Laščah in Robu; 2. junija v Ribnici in Dolenji vasi; 3. junija Sodražici in pri sv. Gregorji; 4. junija v Loškem potoku in na Gori; 5. junija pri Novejšti; 6. junija v Dobropoljah in Stragah.

— (Slomšekov spominek.) Piše se nam od tukaj: Naš ljubljanski narodni umetnik g. Zajec bode v nekoliko dnevih izdelal podobo pokojnega slovenskega škofa mariborskega, Antona Martina Slomškega. Podoba je izdelana iz najfinejšega kararskega marmorja, kateri je bil naročen iz Toskane in je surov veljal nad tisoč goldinarjev. Postavljena bode podoba v prezbiteriji stolne cerkve v Mariboru, nasproti škofiškemu sedežu, na podstalu v gotičnem slogu, katerega je izdelal kamnosek F. A. Schulz v Gradci. Podoba Slomškova je visoka 5³/₄ čevljev in predstavlja pokojnega pesnika, pisatelja in vladiko kot cerkvenega učitelja. Z levo roko sloni na knjigah sv. evangelija, a desna roka izraža ljubezen do svojih, v varstvo si izročeni vernikov. Podoba je izvrstno izdelana. Obraz je pokojnemu vladiki popolnem podoben, ravno tako umetno je izdelana tudi oprava ali oblačilo, posebno zelo umetne so čipice na škofove obleki. Izdelovanje podobe je mudilo domačega našega umetnika g. Zajca več nego leto in dan, ali bode mu služilo na čast, kajti razen doprsne podobe umrlega knezoškofa gospoda Antona Alojzija Wolfa, katera je postavljena v stolni cerkvi ljubljanske, nismo imeli prilike opazovati tako izvrstnega umetelnega dela domačega umetelnika, gospoda Zajca. Kdor želi podobo videti, vidi jo lahko tekom tega meseca pri g. Zajcu, kateri stane na karlovški cesti št. 15 novo, pri tleh. Početkom meseca maja se bode podoba postavila v stolni cerkvi v Mariboru, in bode

vsled tega cerkvena in morda tudi narodna slovesnost naredila se.

— (Na učiteljskih) se bode moralo orgljanje zopet učiti, kakor je videti iz ukaza učnega ministerstva od 19. marca, kateri določuje temu predmetu učno stvarino in število tedenskih ur, namreč 6 za celi zavod, a za pojedini oddelek po 3 ure.

— (Profesorska služba) je razpisana v Gorici na gimnaziji za matematiko in fiziko, v Kotevji pa za klasično filologijo. Prošnje se vlagajo do konca aprila.

— (Razpisane službe.) V Ljutomeru je razpisana notarijatska služba do 30. aprila, v Ormužu služba cementirarja (150 gld. odškodnine), v Središči in Sv. Jurju na Šavnici mesti poštinih upravnikov.

— (V Trbovlji) ste bili 30. m. m. ženski Ana in Terezija Jamšek v svoji sobi mrtvi najdeni. Ne ve se, ali sta bili zaudani ali pa zadušeni po ogljenčevem plinu. Prej prvi slučaj nego drugi, kajti malo dete Terezije Jamšek je bilo živo najdeno.

— (Poskušen samoumor?) Celjske nemške novine poročajo, da si je 27. pretečenega meseca nekdo v mešanem vlaku mej vožnjo Celje-Štore v vagonu z revolverjem roko prestrelil. Imena njegovega niso zvedeli. Misli se, da je nek asekurančni uradnik iz Ljubljane.

— (Slovensko gledališče.) Vrsto letošnjih benefic, katere so se skrčile na štiri, pričel je g. Kocelj, režiser dramatičnega društva ter spravi 7. t. m. prvičkrat na oder izvirno zgodovinsko žaloigro „Dan Slave“, spisal Franjo Potočnik. Po dolgem času na slovenskem odru zopet „izvirna“ slovenska igra. Reči smemo, da smo jo z neko radovednostjo pričakovali, pa le do tistega trenutka, ko nam je bila dana prilika, pogledati v predale njene, še prej nego je bila igrana. Predstava sama igri nij koristila, nego škodila po vsem trenutnem vspehu, katerega bi bili morda posamezni prizori imeli, ki bi se bilo bolje igralo. Kratka sodba o tej igri bi bila ta: Pomanjkanje jednotne ideje, pomanjkanje dejanja, nič pravega tragičnega zapletka, ki bi se vršil v dejanji, nego vse se godi zunaj igre; in dalje pomanjkanje one resnice podobnosti, ki jo zahteva vsaka, a vzlasti historična igra. Prvotna misel, ki je temelj te igre, je dobra in hvaležna; a v igri samej se premalo očitno in dejansveno kaže. Izdelala bi se iz nje lahko boljša drama, ko bi si dalje časa varovala prostor na odru, a k temu je treba celo to igro temeljno predelati in prestvariti. Tehnična izpeljava dejanja je baš zarad pomanjkanja dejanja tudi slabotna. Prvi akt se vrši v golih in deloma celo nepotrebnih dijalogih. Temno nam je, zakaj mora sultan umreti, ker historični faktum jedino tega ne motivira; treba je dramatične motivacije; temno nam je tudi, kaj hoče osoba Sinanova v igri. Posiljene so vzlasti prisege in rotnja, katerih imamo preobilo v igri. Tudi jezik je pomanjkljiv. Kakor smo že rekli: treba je predelati vse, da bode v prihodnjich rabljivo. Igralo in predstavljalo se je pa, — da nij vredno govoriti o tem. Ko bi bilo to boljše, imela bi tudi igra pri vseh slabostih nekoliko več vspeha.

Razne vesti.

* (Vzbujena vest.) Pred tremi leti so bili na Hrvatskem v št. jurskem okraju v gozdu našli ubitega moža brez glave. Drug

dan so našli tudi glavo in torbo ubitega. V poslednji je bil poštini receptis ivanečke pošte, vendar morilcu niso mogli na sled, niti niso vedeli, kdo je ubiti človek bil. Še le te dni se je oglašil nek dravski mlinar pri sodnji in povedal, da je bil ubiti mož konjski trgovec, da je prenočil v hiši necega seljana, ki ga je ubil in oropal. Vse to je mlinar videl, a si prej iz strahu pred morilcem naznani ni upal. Vest mu pa do zdaj miru nij dala.

* (Dva cigana) v blaženi Magjariji v saroškem okraju sta šla z vrečami krompir krast, ker nijsta imela otrokom kaj jesti dati. Izpazil ju je pa kmet in opazoval, da sta prišla do krompirjeve jame. Potem je pa sosed poklical, oba sta sekire vzela in cigana našla pri krompirji. Po tem so se magjarski kmetje sešli in sklenili cigana na kosce razsekati, kar so tudi storili.

* (Angleška nedelja.) V angleške gosposke zbornici je 2. t. m. lord Thurlow predlagal naj bodo ob nedeljah angleški državni muzeji, slikarske zbirke itd. odprti. Ali lord kancelar je odgovoril, da neče tega uvesti, ker angleški delavci nedeljo v časih imajo.

* (Poljedelski umor v Irlandiji.) Velik gospod in posestnik neizmerno razširnih zemljišč v Irlandiji, angleški lord Leitrim je bil te dni na svojem posestvu v gozdu ustreljen; ravno ta čas sta bila ustreljena njegov pisar in njegov kočijaž. Umorjeni bogatin je bil močno neusmiljen s svojimi delavci, najemniki in podložnimi sploh. Še pred kratkim je neko udovo iz njene hiše izpodil. Ubili so ga tedaj iz maščevanja njegovi delavci. Nihče ne ve kdo.

Zdravstveni svet v Peterburgu je dovolil, da se uvede Guyotove treme kapsule, ki tako izvrstno delujo zoper prehlade, pri nahodih ter zoper bronhitis in jetiko. Ako 2 ali 3 kapsule pri vsacem obedu použiješ, odleglo ti bode skoro na hip. Vse zdravljenje stoji vsak dan komaj imenovanja vrednih 10 do 20 kr.

Da se ogneš preobilnim ponarejanjem, pazi natančno, ako ima vsaka sklenica podpis g. Guyota v trobarvenem tisku. (86—1)

Zaloga v Ljubljani: G. Piccoli, lekarničar.

Listnica opravištev: G. L. B. v št. Josephu v Sev. Ameriki. Denes smo prejeli po g. notarju P. v R. 26 gld. in smo koj odposlali 5 gld. na uredništvo „Zvona“. Za nas še 1 goldinar manjka, potem bi bilo za vse leto 1878 plačano.

Tuji.

8. aprila:

Evropa: pl. Latzi iz Dunaja. — Fabiani iz Reke. — Sechin iz Gradca. — Kronberger iz Linca. — Lokar iz Ajdovščine.

Loterijske srečke.

V Trstu 6. aprila: 60. 48. 18. 32. 79.

V Linci 6. aprila: 56. 70. 61. 8. 37.

Dunajska borza 9 aprila.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	61 gld.	60	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	65	50	„
Zlata renta	73	70	„
1860 drž. posojilo	111	—	„
Akcije narodne banke	798	—	„
Kreditne akcije	215	25	„
London	121	30	„
Napol.	9	71	„
Č. kr. cekini	5	71½	„
Srebro	106	15	„
Državne marke	59	75	„

„Rheumatismus-Aether“

za odpravljanje bolečin vseh vrst, akutnih in kroničnih. (79—5)

Ta „Aether“ je najboljša, najrealnejša in najgotovješe izmed vseh dozdaj znanih sredstev proti skrnini (trganju po udih), protinu, vsakovrstnim otrpnenjem rok ali nog, zbadljam itd. Prav po gostem izgine imenovana boi uže izza enkratnega uporabljenja popolnem. — Cena velike sklenice z navodom 1 gld., male sklenice z navodom 40 kr. Najmanjša pošiljatev po pošti je ali 1 velika sklenica ali z malo sklenici. Pri poštinih pošiljatev se račun zavijanje in kolek z 20 kr.

Zaloga v Kranjskej: v Ljubljani: Viktor v. Trnkoczy, lekarničar „pri zlatem jednoročju“, na mestnem trgu št. 4; v Rudolfovem: Dom. Rizzoli, lekarničar.

Novo železno cerkveno uro

ponuja podpisani prav po nizkej ceni. Bitje je za četrtinke na 2 zvona in ure na veliki zvon. — Izdelana je prav lično in kdor jo želi kupiti, ali kakšno popraviljanje naročiti — naj piše:

(107—2)

Gregor Troha,

izdelovatelj cerkvenih ur v Javorjah, pošta Škofja Loka - Poljane.

Išče se za Zagreb

pesterna

(Kinderwärterin),

katera nij manj kot 30 in tudi ne čez 35 let stara, ter mora biti popolnem zmožna italijanskega in tudi jednega slovanskega jezika. Natančnejši pogoji pisмено pod naslovom: „A. C. Agram Nr. 101“. (105—3)

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka

in brez stroškov po izvrstni

Revalesscière du Barry

v Londonu.

30 let uže je nij bolezn, ki bi jo ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih in otrocih brez medicinske in stroškov; zdravi vse bolezni v želodcu, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; tlezi naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprebavljenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, šumenje v ušesih, slabosti in bledenje pri nosečih, htožnost, diabet, trganje, slinjanje, bledico in prelajenje; posebno se priporoča za dojenje in je bolje, nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spričeval zdravih, brez vsake medicine, mej njimi spričevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, pravega profesorja medicine na vsenčilišču v Mariboru, zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Mr. Campbell, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castlestuart, Markize de Brehan a mnogo drugih imenitnih oseb, se raspošiljava na posebno zahtevanje zaostoj.

Kratki izkaz iz 80.000 spričevalov.

Spričevalo št. 73.670.

Spričevalo zdravilnega svetnika Dr. Wurzerja,

Bonn, 10. jul. 1852.

Revalesscière Du Barry v mnogih slučajih nagradi vsa zdravila. Posebno koristna je pri dristi in grži, dalje pri sesalnih in obistnih boleznih a t. d. pri kamnju, pri priadljivem a bolehnem draženju v sečni cevi, zaprtji, pri bolehnem bolenju v obistih i mehurji, trganju v mehurji i t. d. — Najbolje in in neprecenljivo sredstvo ne samo pri vratnih in prsih boleznih, ampak tudi pri pljučnici in sušenju v grlu. (L. S.) Rud. Wurzer, zdravilni svetovalec in člen mnogo učenih druzev.

Winchester, Angleško, 8. decembra 1842.

Vaša izvrstna Revalesscière je ozdravila večletno i nevarnostne prikazni, trebušnih bolezni, zaprtja, polne čutnice in vodenico. Prepričal sem se sam gledé vašega zdravila, ter vas toplo vsakemu priporočam.

James Shoreland, ranocelnik, 96. polka.

Izkušnja tajnega sanitetnega svetovaleca gosp.

Dr. Angelsteina.

Berolin, 6. maja 1856.

Ponavljaje izrekan gledé Revalesscière du Barry vsa stranska, najbolj spričevalo.

Dr. Angelstein, tajni sanit. svetovalec.

Spričevalo št. 76.921.

Obergimpert, (Badensko), 22. aprila 1872.

Moj patient, ki je uže bolehal 8 tednov za strašnimi bolečinami vnetje jetor, ter ničesar použiti nij mogel, je vsled rabe Vaše Revalesscière du Barry popolnoma zdrav.

Viljem Burkart, ranocelnik.

Spričevalo št. 72.613.

La Roche sur Yon, 30. julija 1868.

Vaša Revalesscière ozdravila me je popolnem strašnih želodčnih in čutnicah boleznih, katere so me deset let mučile.

(Gospa) Armande Prevost, posestnica.

Revalesscière je 4krat točnejša, nego meso, ter se pri odraslih in otrocih prihrani 50krat več na cent, ko pri zdravilih.

V paketiščih pošiljak po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 unt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 34 funtov 36 gold.

Revalesscière-Barqueton v paketiščih in Revalesscière-Chocolatée v prahu 12 unt 1 gld. 50 kr., 24 unt 2 gld.

Prodaje: Du Barry & Comp. na Dunaji, Wall-Fluchgasse št. 8, kakor v vseh mestih pri dobrih

lekarnah in splošnih trgovih; tudi raspošilja dajatev biva na vse kraje po poštnih nakaznicah ali povsojih. V Ljubljani Ed. Zidar, J. S. v o b o d a,

lekar pri „zlatem oriu“, v Reki pri lekarju J. Pro-

damu, v Celovcu pri lekarju Birnbacherju, v

Spiljetu pri lekarju Aljinoviču, v Trstu pri

lekarju Jakobu Serravallo, pri drogeristu P. Rocca

i. J. Hirschju, v Zadru pri Androviču. (179)

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.